

ZVONČEK

LIST S PODOBAMI
ZA SLOVENSKO MLADINO

Štev. 4.

V Ljubljani, 1. malega travna 1900.

Leto I.

Zlata ptička.

Zlato ptičko so ujeli
trije fantje mladi.
Kdo imel bo zlato ptičko?
Vsi bi ptičko radi.

Zlata ptička govorila:
„Če me izpustíte,
prvo željo vam izpolnim
vsakemu — želíte!“

Prvi fantič je govoril:
„Daj mi tako čašo —
vedno pijem, ne popijem!“
„„Želel si, imaš jo!““

Drugi fantič je govoril:
„Daj mi tako mošnjo —
vedno štejem, ne preštejem!“
Vslušala je prošnjo.

Tretji fantič je govoril:
„Daj srce mi tako —
hudi časi, vedro čelo,
jasno uro vsako!“

Kar želeli, so imeli,
pa so šli po sveti,
vsak po svoje so živeli
na tem božjem sveti.

Prvi fant samo popival,
po jarkéh polegal,
drugi fant je kvartopiril,
se s sleparji kregal.

Tretji fant o zori vstajal,
hodil je na delo,
v mraku se domov je vračal,
pa zapel veselo.

Oton Zupančič.

Neposlušni Cvetko.

Mati večkrat so svarili:
 „Ljubi Cvetko, sinček mili,
 z nožem se mi ne igraj,
 lahko se poškodiš kaj!“

Cvetko pa ni bil poslušen,
 v roko vzel je nož nabrušen,
 vspe na stol se in vzravna,
 maha z nožem semintja.

Stol se zurne — in pri priči
 nož se mu v oko zapiči.
 Cvetko je trpel hudó,
 oslepel je na oko . . .

Janko Leban.

Ločitev.

Jadra bela so razpeta,
 veter vpraša: »Naj začnem?«
 »Čakaj, veter, da slovo še
 vzamem, preden grem!«

Stekel k svojcem sem nazaj spet,
 veter pravi: »Kam?«
 »Čakaj veter, da klobuček
 še si poravnam!«

Vzel slovo sem, sedel v barko,
 veter pravi: »Zdaj?«
 »Ej — še brašnjo sem pozabil,
 valje bom nazaj!«

Poravnal sem si klobuček,
 veter zapihljaj,
 barka plava — oh, da še bi
 kak izgovor znal!

Oton Zupančič.

Domov, domov . . .

Domov, domov, domov . . .
 zvončka iz line sta pela;
 in tam od nebeških vrtóv
 dva angelčka sta prihitela.

Da dete bi zabilo bol,
 ker zlate imelo ni mame,
 Marija na zlati prestol
 v naročje si detece vsame . . .

Umrlo je detece, ah . . .
 In čisto njegovo dušico
 sta angelčka nesla v rokàh
 tja gori pred sveto Trojico . . .

Obleče ga v srajčko takoj,
 perutci mu da na ramenci
 in v čašico sladek napoj
 natoči mu v rajskem studenci.

In hitra kot brzi golob
 pomlad je na zemljo stopila,
 in detecu s cvetkami grob
 pomlad je lepó okrasila . . .

Fran Žgur.

Ciganka.

Spisal *Andrej Rapč.*

gradu v Boru vlada danes zopet veselje. Blaga grajska gospa in njen sin živita srečno in zadovoljno.

Ali pred leti je zavlada v prijaznem gradu neopisna žalost. Grajski Milanček se je igral zadi za gradom, in skrbna mati je pazila nanj. Ali poklicali so jo v grad, kamor je prišel nekdo plačat kupljeno seno. Ko se je vrnila gospa, ni bilo več tamkaj Milančka. Vse klicanje, vse iskanje je bilo zaman. Gospa Amalija je mislila, da ji počí srce od žalosti.

A Milana ni bilo . . .

Pa čujte, kaj se je zgodilo pozneje!

I.

Tisto soboto pred cvetno nedeljo je bilo.

Gospa Amalija se je peljala v lepi kočiji iz mesta v svoj grad v Boru. Solnce je plavalo že k zatonu. Njegovi jasni žarki so lezli vedno nižje in nižje ter izginjali. Solnce je zdrknilo za gore, topeč se v žarečih oblakih . . .

»Kaj pomenja ta stok, France?« je vprašala gospa svojega voznika.

Ustavil je iskra konja.

Tam ob cesti pod krivenčastim, starim gabrom je ležala ženska. Zavita je bila v zamazane cunje. Lasje so ji bili razpleteni. Ječala je . . .

Ko je zagledala bogato kočijo, ki se je ustavila poleg nje, je dvignila proseče roke kvišku.

Amalija je stopila z voza.

»France, kaj je nama storiti z ubožico? Zdi se mi, da je bolna in utrujena do smrti.«

»Ciganka je, milostna gospa. Najbolje je, da se odpeljeva dalje!« meni voznik.

»Tako misliš? No, jaz nisem tvojih misli. Sicer bi pa od tebe ne pričakovala takega nasveta.« In ostro ga je pogledala.

»Pomagaj ji na noge in jo dvigni v voz!« veli gospa.

Nekaj trenutkov potem je obstala kočija pred grajskimi vrati.

II.

Veselo se je razlegalo drugi dan zvonjenje v zlato jutro. Otroci polni velikonočnega veselja, so nesli lepo okrašene butare v cerkev k blagoslovljenju.

»Moja je večja!«

»A moja je daljša in lepša kot tvoja!« — Tako so se pogovarjali in vedrih lic, pa nedolžnih src hiteli v božji hram . . .

Vsa hiša božja je bila danes v zelenju. Zdelo se je, kakor bi se razprostiral pred očmi krasen pomladni vrt. In nad tem zelenjem in pomladnim cvetjem se je vil dim iz strežnikove kadilnice. Slovesno so donele orgle, veličastno so se oglašali pevci na koru . . .

Gospa Amalija je sedela ta dan v gradu poleg postelje one ciganke. Prava Samaritanka!

»Kje pa sem?« je vprašala hipoma ciganka in zavzeto gledala okolo sebe.

»Pri dobrih ljudeh, ne bojte se«, je odgovorila gospa Amalija.

»Onemogla sem včeraj, in Vi ste me vzeli na voz. Nekako znan se mi zdi ta kraj. Kako pa se imenuje?« vpraša ciganka.

»Na gradu v Boru ste!« odvrne prijazno gospa.

»Grad v Boru! . . .« Čudno je pogledala ciganka in umolknila. Z lica ji je izginila zadnja kapljica krvi. Zaprla je oči in globoko vzdihnila . . .

Kmalu pa je prišla graščakinjo za roko ter rekla naglo: »Vedeževala Vam bom, milostna gospa!«

»Ah, ne mučite se! Slabi ste, vrhutega v vedeževanje prav nič ne verjamem.«

»Dovolite, dovolite!« sili ciganka. »Uganila Vam bom preteklost in prihodnost . . .« In pričela je gledati poteze na roki.

»Vaše srce je bolno. Velika žalost Vas je zadela pred nekaj leti, in še sedaj Vam krvavi srce po nekom, ki Vam je bil drag . . .« je govorila ciganka. Začudeno je poslušala gospa.

»In prišel bo dan, ko se bo Vaše srce razveselilo, in srečni boste zopet. Njega, ki vzdihujete po njem že tako dolgo, boste še pritisnili na srce . . .« je nadaljevala.

»Moj otrok, moj Milan! . . .« In zjokala se je gospa Amalija . . .

In ciganka je rekla: »Tako govore te poteze na roki . . .«

Umolknila je . . .

III.

Ko so šli istega dne popoldne ljudje iz cerkve, so obstajali na cesti in radovedno gledali tam v jarku star, malone polomljen voz. Ogenj je gorel poleg njega. Plamen se je dvigal visoko v zrak, visoko in je zopet pojemal. Dva cigančka sta vrtela na ražnju lep kos mesa. Malo od voza na zelenečem travniku so kričali ostali cigančki. Raztrgani in razgaljeni so bili, zarjavelih lic, temnih las in kakor oglje črnih oči. Čudno je odmevalo to kričanje iz gozda: »Vija, vija, hu, hu! . . .« Razposajen je bil ta drobiž, da je bilo kaj! Le eden je bil med njimi miren in tih, in na licu se mu je brala otožnost.

Poleg ognja so ležali na konjskih plahtah bradati možje in so kadili iz pip. Cigani so to, cigani!

IV.

Vstajenje, vstajenje! Kako to ogreje vsakega človeka v srcu!

Na zemljo se vsipljejo topli solnčni žarki in jo zbujaajo v novo, cvetoče življenje! Iz tal sili zelenje in cvetje. Priroda vstaja . . .

Veliki teden je . . . Ej, ti dnevi so vam žalostni, kaj ne? — A za njimi je nekaj, kar nas vse veseli. To je tisti lepi dan vstajenja, ki nam prinaša piruhov, to je dan Velike noči!

Veliki petek je . . .

V gradu v Boru je še naša ciganka. Zamišljena je vedno, in od onega dne, ko je vedeževala gospé, ni spraviti nobene besede več iz nje.

Noč je padla na zemljo. Ta noč pa je vzela tudi ciganko iz gradu.

V.

Šotor ciganov še stoji tam, kot smo ga videli cvetno nedeljo.

Tiha in mirna noč ga obdaja. Zdi se, da nebo žaluje ta dan, zakaj pokrilo se je z oblaki, in nobene zvezdice niso prižgali angeli na nebu. Droben dežek prši iz oblakov.

Okolo ciganskega šotora se oprezno plazi ženska postava.

»Jutri«, ji šepečejo ustnice.

»Piruhov dam dobri grajski gospé za Veliko noč, kakršnih se ne na-deja«, govori dalje sama zase.

Splazila se je v šotor. Na uho ji je dohajalo krepko smrčanje spečih ciganov. A tam sredi šotora je sedel star cigan, naslonjen ob koleno in ni se ganil.

»Tudi straža spi«, je šepetala ciganka.

Plazila se je dalje. Kmalu je obstala ob kopi otrok, spečih na otepu slame.

»Miloš!« je zaklicala in rahlo prijela za roko dečka, starega kakih osem let. Zbudil se je in si mencial oči.

»Tiho, Miloš, tiho bodi! Nocoj te popeljem k tvoji materi, o kateri ti je pravila že stara Nuša . . .«

In vzdignila ga je.

Stražnik se je premaknil . . . Sapa je zastala obema . . . Ali stražnik je spal dalje.

»Pojdi!«

In plazila sta se tiho mimo njega.

Grajska ura je bila dvanajst, ko sta prišla iz šotora.

In hitela sta, kolikor so ju nesle noge.

VI.

K vstajenju so pritrkavali zvonovi. Vsa vas je bila praznična. Povsod veselje! Z neba je zopet jasno sijalo solnce.

»In vstal Gospod je in živi! . . .« je odmevalo iz krepkih grl pevcev v velikonočnem izprevodu.

Gospa Amalija je sedela ob oknu in zrla v ta lepi, veliki božji dan . . .

Aleluja! . . .

»Ah, vstane li tudi meni dan veselja?« je vzdihnila gospa Amalija in se zamislila.

Vstajenje je minilo. Ljudje so se vračali v svoje domove, a v grad v Boru se je tudi vračalo veselje.

Gospa Amalija je ravno odprla vrata svoje sobe, ko ji pride po hodniku naproti ciganka, ki je izginila sinoči. Ob nji je stopal deček.

Sladka slutnja je obšla graščakinjo.

»Miloš, glej tvoja mati!« pravi ciganka dečku.

In razprostrla je grajska gospa roke, pa pritisnila na srce zopet svojega sinčka.

»Moj Milan, moj otrok!« In neskončno radost je občutilo njeno srce.

»Vstajenje, o, moj Bog, vstajenje!« je veselo klicala srečna mati. »Tudi meni je zopet vstala sreča!«

Tiho se je umaknila ciganka. Dve solzi veselja in notranje zadovoljnosti si je otrla in naglo odšla iz gradu.

Tisti dan pa je izginil tudi ciganski šotor.

Cigani.

Brundice kovali,
brundice prodali,
váralo kupili,
vse za nos vodili.

Oton Zupančič.

Zvezdica.

Svetla zvezdica z neba
na zemljo je poletela,
pa nobene sestrice
doli v noč ni s sabo vzela.

Zvezdica utonila je,
v temno morje se je skrila,
a na nebu mesto nje
že je druga zasvetila.

»Ah, od kod, od kod prišla,
zvezda, polna si plamena?«

»Deklica umrla je —
lepa sem dušica njena.«

Kristina.

Tonček — zaspane.

Spisal *Janko Leban.*

onček ni hotel zjutraj vstati iz postelje. Solnce je bilo že davno posijalo v njegovo spalnico. Vsa družina in tudi sosedi so že vstali, ter vsak je imel polne roke dela. Ptičice so veselo skakale po okrajkih na oknu kakor bi se hotele rogati Tončku, češ:

Ta, ki dolgo spi,
pač nič vreden ni! —

Tonček je prav na široko zdehal, ječal ter se iztezal; potem se je obrnil na drugo stran, da bi novič zaspal. Mati pridejo k vratom ter zavpijejo v sobo: »Tonček, vstani, čas je žel!»

Mladi zaspane pa je vtaknil nos pod odejo ter dremal dalje. Za nekoliko časa pride v sobo Tončkova sestra ter jame vleči blazinico, ki jo je imel Tonček pod glavo. »Tonček, vstani vendar! Sramuj se! Vsi otroci so že na poti v šolo, le ti še spiš kot polh! Danes gotovo zamudiš šolo! Kaznovan boš v šoli in zasmehovan!»

Toda brat je ni slušal. Potegnil je odejo preko glave ter spal dalje.

Zdajci vstopijo oče. Držeč v roki brezovko, zavpijejo: »Zdaj pa le hitro iz postelje: ena, dve, tri!»

Prestrašeni Tonček odpre oči in ko vidi, da se oče ne šalijo, smukne kakor bi trenil iz postelje. Prav natihoma vošči očetu dobro jutro, se brzo obleče in umije ter hoče potem sestri v obednici za mizo, da bi zajutrkoval. Toda slabo se mu je izplačalo! Miza je bila že pospravljena; oče pokažejo na uro ter pravijo: »Danes ne bo nič! Prespal si pravi čas! Zdaj glej, da se podvizaš, da prideš še o pravem času v šolo!»

Žalosten je Tonček slušal ter hitel, kolikor je mogel, da ne bi zamudil šole. Pač mu je v želodcu krulilo; no, ta post mu ni škodoval!

Ko se je vrnil iz šole domov, so ga poklicali oče k sebi v sobo. »Tonček«, so dejali oče resno, »kakor vse kaže, začenjša prespavati svoje življenje!»

Tonček jih debelo pogleda, oče pa nadaljujejo:

»Učeni zdravniki so tega mnjenja, da potrebujejo otroci, 2—8 let stari, 12—14 urnega spanja. Mladi ljudje, ki se šele razvijajo, 10 ur, a doraslim ljudem zadostuje 8 ur spanja na dan. — Tu je papir in svinčnik. Zdaj pa izračunaj, koliko svojega življenja prespi človek, ki si privoščiči 8 ur spanja na dan!»

Tonček je pisal: »V enem letu 365krat 8 ur je 2920 ur.« — »Koliko ur v desetih letih?» vprašajo zopet oče.

»29.200 ur ali dobra tri leta«, izračuna polagoma deček.

»Vidiš«, pripomnijo oče resno, »ti si kot otrok in zaspane primeroma še več prespal od dosedanjega svojega življenja! Že prirodna potreba spanja nam vzame toliko časa, in ti bi hotel zapravljati še več časa?»

»Ne, oče, ne!« odgovori Tonček. »O tem nisem nikdar premišljal. Toda ta števila so me poučila in poboljšala. Odslej ne bom spal več nego je potreba!«

Kam jezdi naš Slavko v petek, kam v svetek?

U petek:

Hi, hop — poglejte vsaj
me na konjičku!

Hi, hop — jaz jaham zdaj
k tetki in stričku!

Konjič noge ima
brze in tanke

tetka bonbonček da
in pomaranke.

Striček popelje me
v belo Ljubljano,
kdor je ni videl še,
jaha naj z mano!

U svetek:

Kralj Matjaž, junak slovenski,
kralj Matjaž, ki v gori spi,
strašne sive brke ima,
dolge menda metre tri!

Milijon vojakov ima;
vsi krog njega zbrani so,
radi bi se vojskovali,
pa preveč zaspani so.

Jaz pa sedem na konjiča
in pojaham v goro to
in pocukam kralj-Matjaža
za muštace in bradó!

Vida.

PRILOGA „ZVONČKU“

Večerja.

Po Mažuraniću priredil *Ivan Podgornik.*

ošel mu je denar.

Jutri bo prvega, jutri dobi pismo z denarjem — ali kaj danes? Kosil ni nič. Da bi mogel vsaj večerjati, proda — za dve kroni — neko knjigo.

Veseli gre proti gostilnici in razmišlja, česa bi si naročil za stoosemdeset vinarjev, ker dvajset vinarjev mora ostati za pismonošo. Spravi jih takoj v drugi žep.

Ko stopa proti gostilnici, zagleda rokodelčiča s steklenico vina v roki. Rokodelčič se izpodtakne, pade, ubije steklenico in razlije vino. — Deček se začne jokati.

Otroci se zbero krog njega in ga še strašijo, kako ga bo mojster! Siromak joče čimdalje bolj! Ne mara domov! Boji se . . .

A naš dijak? — Seže v žep in mu da vse, kar je imel: »Na, deček! Kupi novo steklenico in vino!«

Dijak gre domov spat — brez večerje . . .

Ko se razpravlja, mu pade dvajsetvinarski novček iz žepa. Živio! Na ta denar — ki ga je, kakor vemo, spravil v drugi žep — je čisto pozabil.

Napravi se in si kupi hlebec kruha. Za pismonošo jutri lahko!

Večerjal je kruh in vodo — in bil je srečen.

Težko, da bi bil ta večer s kom menjal!

V aprilu.

*Mati Milici so rekli,
da april je nagajiv:
zdaj ti solnce toplo sije,
zdaj ujame te naliv.*

*No, pa Milica je modra
in dežnik razpet ima,
da jo brani solčnih žarkov
in da brani jo dežjã.*

Modest.

* * * Jezus Kristus na Oljski gori. * * *

Človek — vran.

Narodna pravljica. Zapisal *Vakaj*.

o je umrla Milanu in Milki draga mamica, se je oženil oče znova. Ali ta njegova žena je bila kruta mačeha za imenovana otroka. Rano sta morala vstajati. Milko je bolj čislala, ker je lažje vstajala, tembolj pa je sovražila Milana, ker je rad poležaval. Neko jutro pride še bolj zgodaj kakor navadno in ga pokliče v jezi, rekoč: »Ti, hudobni vran, vstani!«

V tistem hipu je zletel iz postelje vran in sfrčal proti ribniku, kjer je Milka prala perilo. Vedno je letal okolo nje, a ona vzame šibo in ga hoče odgnati.

Vran je dejal: »Ljuba sestrice, ne odganjaj me!« Milka ga ni precej umela, a čudno se ji je zdelo, da se vran vedno vrača. Vpraša ga: »Kaj pa tukaj iščeš?« — Vran odgovori: »Tvoj bratec Milan sem. Najina huda mačeha me je zaklela v vrana; a ti me lahko rešiš, ako molčiš dvajset let.«

Milka mu obljudi, da ga hoče rešiti, ker se ji smili in ker ga ljubi. Milka ostavi dom in odide v širi svet. Po dolgi hoji pride k velikemu gradu. Vzememo jo v službo, najsi je vedno molčala. Pasla je gosi, race in kokoši. Vsa ta perutnina je bila rada okolo nje in je prihajala od dne do dne lepša.

Graščakinji se je prikupila nema pastirica. — Graščak je imel sina, ki je videl Milko od dne do dne rajši. Dejal je: »Škoda deklice, da je mutasta, vendar jo vkljub temu spoštujem. Rad bi jo vzel za ženo, a staršem si ne upam tega povedati.«

Nekega dne mu pravi mati: »Sinko moj, čas je, da si poiščeš nevesto. Ako si še nisi nobene izbral, ti svetujem, da daš roko naši mladi pastirici!« Sin se je razveselil in dostavil, da je sam mislil enako.

Graščakov sin je vzel Milko za ženo. Črez pol leta se je vnela vojska, in moral je za nekaj časa ostaviti ženo in oditi v boj.

Med tem, ko se je vojska marljivo nadaljevala, je dobila nema gospa Milka zalega fantiča. Ko je bil krščen, prileti od nekod — vran in ga — odnese. Domov prišedšemu graščaku je mati verno razložila, kaj se je zgodilo.

Žalosten je bil. Vdal se je v voljo božjo. Enako se je zgodilo še dvakrat.

Milka je žalostno živela. Dvajseto leto poteka . . . V grad pridejo neki dan trije zali mladeniči. Pogosté jih. Ko sedé še pri mizi, prileti na okno vran in jame kljuvati po šipah. Graščak ga je nameraval ustreliti. Vran za-ječi: »Ne ubij me!« V hipu je izpregovorila Milka, in perje se vranu razprši na vse strani, a v hišo pride Milkin dragi bratec Milan. Dejal je: »Ljuba sestrice, srečna si, da si me rešila, a srečen sem tudi jaz. Hvala ti stoterna! Tukaj ti trije mladeniči pa so tvoji dragi sinčki, ki sem ti jih odnesel, ko sem bil še vran.« Dolgo so se še veselili pri polni mizi.

Kaj so govorile rože?

Spisala Vida.

une ni bilo v tisti noči, in zaman so jo iskale zvezde, tekaje po neskončnih cestah neba.

Na zemlji je bilo precej temno, in nihče ni opazil čarovnice Jeseni, ki se je skrivoma prithotapila do črnega gozda, da bi tu prenočila. Bukve so se vzdramile in zaihtele, breze so vztrepetale, smreke pa so stale kakor mrtve. Jesen pa je čarala:

»Spala, ležala bi, listja mi dajte,
mehko mi posteljco nastiljajte!«

Tedaj so se hipoma stresle vse veje, in listje je padalo, padalo . . .

Takrat je pomolila izza zelene odejice zaspáno glavico rožica ciklama, pokukala na visoki strop in si mislila: »Svetilke pa ni, oh!« — Pogrešala je srebrno luno. — Potipala je okolo sebe, pocukala svojo sestrico in pošepetala: »Ah, groza me je! Povej mi pravljico!«

In ker so bile zbujene tudi vse druge rožice, so prosile vse: »Da, da, pravljico!« — In zvedave zvezde so se nasmejale: »Ej, pravljico! . . .«

Pripovedovalka pravljíc se je uprla na komolček in vprašala: »Ali veste, kaj je smrt?« — Vse cvetice so odkimale. — No, poslušajte!

Nekoč sta kraljevala kralj Solnce in kraljica Pomlad. On je nosil zlato krono, ona pa svetle bisere, in oba sta bila dobra. Takrat se je godilo rožam na zemlji najbolje. Pomlad jim je dala najlepših oblek, belih, rdečih, višnjevih, rumenih, pisanih in prijetno dišečih. Solnce se je igralo z njimi, ptičice pevke pa so jim pele. Metuljčki so hodili k njim v vas, one pa so se jim priklanjale gosposki ter jim stregle z medom. Časih so prišli k njim godci iz tujih dežel in so zasvirali. Bas je godel zum, zum, zum, gosli pa drugače. Nihče ni takrat mislil na smrt. Smrt pa je prišla. V starih knjigah sem brala tako-le:

Tistega dne je prišla čudna pošast, velikanski kosmatinec, rjavodlakež na štirih nogah z rogovilasto glavo. Debelo je gledala ta pošast na dvoje strašnih oči. — Rože bi bile seveda ušle, pa niso mogle. Pošast je grozovito tulila: »Mu, mu, mu! . . .«

Tedaj je pokazala hude zobe in dolg jezik, ga iztegnila iz žrela, povohala tuintam in začela trgati rožo za rožo. To je bila smrt, ki je vzela srečnim rožam življenje. Pomlad je tudi umrla, in kralj je bil žalosten . . .

Pripovedovalka pravljíc je utihnila.

»Ali me zdaj-le vidi smrt?« je vprašala najmlajša ciklama, stiskaje se pod odejico; druge pa so imele solzne obrazke in so molčale.

Jesen pa je čarala:

»Rožice, rožice, mirno zaspite,
nikdar več, nikdar več se ne zbudite!«

To so slišale samo zvezde in mi vse razodele v sanjah nocoj.

Moj srček.

Spisal Fran Govčkar.

vo vam, otroci, dvoje slik mojega srčka — moje Vere!

Rad jo imam, kakor imajo radi vas dobri vaši starši, pa saj je moja Vera pridna in ljubka prav kakor vaša najpridnejša in najljubkejša sestra.

Dve leti še nima popolnoma — hodi že, a trdo in počasi — govori pa le: »Papa« in »Mama« ter še par čudnih besedic, katerih ne razume razen mene in Verine mamice nihče drugi, katere pa izgovarja samo takrat, kadar je lačna ali pa — ali pa* — (naj vam povem to natihem na uho!) — kadar se ji kam mudi, a kamor brez pomoči in brez spremstva še ne zna . . .

In vidite, prva slika vam kaže mojega srčka — zjutraj.

Jedva pokuka solnce v spalnico, kjer spančka Vera v svoji z mrežo obdani posteljci, že prihaja moj srček nemiren. Premetava se na desno in levo stran, pomeče raz sebe vso odejo, dvigne svoje male, debele nožice v zrak ter se začne pogovarjati s seboj. A to ne traja dolgo. Hipoma sede pokonci, se ozre na mamičino postelj ter kliče smehljaje: »Mamá — mam-maá — mam-maaá!« tako dolgo, da se ji oglasi mamičica. In vstati mora mamičica, dasi bi še silno rada spala, pa hiteti v kuhinjo po stekleničico bele kave za svojega srčka — za svojo Vero.

O, kako se svetijo oči moji Veri, kadar vidi oddaleč tisto steklenico s tisto imenitno pripravo, kateri pravijo otroci »cucelj«! — Obrazek se ji zasveti, v ličecih se ji napravita dve jamici, in usteca se ji razširijo v pričakovanju najsladkejšega užitka!

Toda, evo otroci, pogledjte jo sami — mojo Vero, kako srečen obrazek ima, ko se ji bliža stekleničica s »cuceljem!«

Ko pa se je moj srček napil, dobi še nekaj piškotov, potem pa jo mamica obleče, ji umije nosek, lica in roke ter jo privede v sobo k meni, da mi da poljubček in ročico.

»Papa — pap-aá!« mi kliče v obraz ter se smehlja s svojimi očki in z vsem, kakor jabolko rdečim obrazkom. In kar nagledati se ne more svojega papačka. S prstki mi potrka po kolenu, kar pomeni, da hoče sestiti v moje naročje. In ubraniti se ji ni mogoče. Dvignem jo k sebi, Vera pa se mi oklene z ročicami okolo vratu, pritisne svoj obrazek k mojim licem in se smehlja — smehlja tako srečno in veselo, da sta srečna in vesela tudi papa in mama, ker imata tako pridno in ljubeznivo dete.

Pridna pa je moja Vera ves dan. Iz kota v kot prenaša svoje punčke, svoj voziček, žogo, knjigo s podobicami domačih živali in z razno drobnjavo, katero je nabrala po sobah sama. Sedaj pa sedaj priteče v kuhinjo, da dobi olupljeno jabolko, kosce cukrčka, velik piškot in krožnik mlečne kaše ali zdroba . . . In mamica ji daje vsega, vsega in še več, kakor hoče!

Po kosilu pa oblečejo Vero v sneženobel plašček, ji privežejo na glavo belo čepico s svetlomodro pentljo vrhu čela in na roke ji nataknejo rokavice.

In moj srček da mamici in papačku poljubček in ročico ter zakliče obema veselo: »Pá, pá!«

»Z Bogom, dušica!« ji pravi mamica.

In Vera gre ob roki Ivanki, naše služkinje, na izprehod. Po drevoredu se igra s peskom, teka za psički in za otroci, se smeje vsakomur, ga ogovarja ter mu podaja svojo ročico, kliče mu: »Pá, pá!« Silno ima dela — neprestano bega od klopi do klopi — poseda tuintam, da ji žare lica od vesele razburjenosti ter se ji svetijo oči od radosti.

Ivanka pa ji daje polagoma piškotov, kosce pomaranče in kruha . . . a vse tekne Veri izvrstno — lakoto ima uprav nenasitno.

Toda še preden se zmrači, je moj srček — moj Verček sila utrujen in izmučen. Nožice mu omagajo — nič več ne more hoditi. Ivanka jo mora nesti domov. Svojo glavico nasloni Vera na Ivankino glavo, se oklene z ročicami njenega vratu ter — zadremlje. Domov prišedši spi že trdno.

Toda — oj nesreče! — zbuditi jo je vendarle treba, da jo slečemo in spravimo v postelj.

In evo, otroci, glejte drugo podobico — taka-le je moja Vera zvečer, ko se je prebudila!

Sitna je in nevoljna, da smo ji skalili najlepše spančkanje, zato pa plaka na ves glas neutolažno. In nič ne pomaga, nič je ne uteši več — sleči jo mora mamica in spraviti spat.

Moj srček, moj angelček pa poda papačku še zadnjič svojo ročico in rahel poljubček.

»Pà! Pà!« dahnejo jedva slišno njene ustnice, in že jo zakoplje mamica v mehko posteljco, kjer zaspančka isti hip.

In pripeti se večkrat, dragi otroci, da stojita ob njeni posteljci še dolgo papa in mama, zroča srečna in vesela svojo zdravo, krepko in pridno punčko, na svojega srčka, na svojo Vero. Dušo pa jima hkrati polni vroča molitev k Stvarniku, ki jima je podaril toli lepo hčerko.

Naj bi vendar ohranil dobri Bogec vedno zdravo, krepko in pridno mojo Verico, moje zlato hčerko!

Lakomnik in siromak.

Zapisal *Solovej*.

bogatemu lakomniku pride nekoč ubožen deček in ga poprosi miloščine. Lakomnik mu da košček trdega kruha in ga vpraša:

»Ali znaš brati?«

»Ne znam«, odgovori deček.

»Ali znaš moliti?« vpraša zopet lakomnik.

»Tudi ne znam«, odvrne deček.

»Počakaj torej! Naučim te moliti, Očenaš!« reče bogatin.

»Ali je gospod Bog Vaš oče?« ga vpraša deček.

»Gospod Bog je tvoj in moj oče«, odgovori lakomnik.

»Torej sva si brata?« vpraša deček.

»Kajpada!« odgovori oni.

Deček mu pokaže košček trdega kruha in pravi: »Jako se čudim, kako morete dati svojemu bratu tak košček trdega kruha!«

Lakomnika je bilo sram in je dečka bogato obdaroval.

POUK IN ZABAVA

Sveti oče Leon XIII.

Sveti oče Leon XIII. praznuje letos devetdesetletnico svojega slavnega življenja. Rodil se je namreč dne 2. sušca 1810. leta v Karpinetu na Laškem, za papeža je bil izvoljen dne 20. svečna 1878. leta, kronan pa je bil dne 3. sušca istega leta. — Sedanji sveti oče je, dasi tako star, še vedno čil in zdrav, a marljiv kot čebela. On je velik učenjak in modrijan, a tudi nadarjen pesnik. Zložil je mnogo umnih pesmi, največ v latinskem jeziku. — Sveti oče Leon XIII. je plemenitega rodu. Imenoval se je prej Joahim grof Peči. Že v zgodnji mladosti je kazal plemenito, do siromakov usmiljeno srce. Ljubezzen do trpečega človeštva in do Boga mu je vcepila v mlado srce njegova dobra mati. Bil je slaboten deček, a zrastel je v krepkega mladeniča, ki se je posvetil duhovskemu stanu. Kmalu je bil škof, nato kardinal in sedaj je papež. — Prosimo dobrega Boga, da nam še dolgo ohrani našega vrhovnega cerkvenega poglavarja — Leona XIII.!

Za kratek čas.

Čudno število je število 37! Pomnoži ga s 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27 — in vidiš boš, da dobiš vselej po tri enake številke in če te sešteješ, dobiš vselej število, s katerim si poprej množil. — Poskusi torej, da se prepričaš!

Oče: Pa kaj to delaš, Zorka?

Zorka: Svoji punčki bi rada obrazek malo pordečila.

Oče: A s čim misliš to storiti?

Zorka: Z vinom.

Oče: A kdo ti je to rekel, ti mala neumnica?

Zorka: Mati so dejali, da je nos našega hlapca od vina tako rdeč, zato mažem tudi jaz punčko z vinom.

Gospodar: Kaj, Vi ste edini hlapec, ki se je zgledil na moj poziv?

Hlapec: O, ne — bilo jih je vsaj dvajset že tu, pa sem jih vse po vrsti postal po stopnicah.

Učitelj: Kakšna beseda je beseda jajce?

Učenec: Samostalnik.

Učitelj: Katerega spola?

Učenec: Tega ni moči vedeti, dokler se ne izvali mladiček.

Učenec Tonček Nemislinič je izročil učitelju nalogo, kateri je napisal naslov tako: Osel. Popis Tončka Nemisliniča.

Vijolica.*)

Lalmo.

Besede zložil E. Gangl.

Uglasbil Ivan Bartl.

Vj - jo - li - ca po - mladni cvet, ka - ko sladko deh - tiš, glej,
 Kot o - no kra - sno in ljubo ta - ko pre - cvi - taš ti, in
 Na pr - si bi te rad pripel in v svoj pone - sel stan, a
 Pri skakal sem bo zbor otrok, naj vonja te, naj ve: Po-

ti enaka se mi zdjš življe - nju mladih let.
 pe - sem, ki se mi budi, po - zdravlja te sr - čno.
 naj te greje solčni dan, da drug te bo ve - sel.
 nižno le i - mej srce, da te bo ljubil Bog!

*) Glej „Pisanice“, stran 59!

Resnice.

Slabi so kolači,
 ki si jih človek priberači.

✦

Sam se postavi na svoja tla,
 da se rešiš uboštva in zla.

✦

Misli trezno,
 delaj oprezno,
 govori redko,
 opuščaj spletko,
 da ne prideš
 v železno kletko!

✦

Prej se preskrbi, da najdeš pomoči,
 zaman sta zvonjenje in jok po toči.

✦

Kdor se pajdaši z uzmoviči,
 sam sebi hišo in čast uniči.

A. K. Sežun.

Buri.

Buri v južni Afriki so jako delaven in priden narod in se prav sedaj hrabro in navdušeno vojskujejo zoper Angleže, kateri imajo ondot naselbine, po imenu Natal. Že leta 1838. so Buri naselili te kraje in pa Transval. V Natalu je poglavitno mesto Pichetmanitsburg, a imenitna so tudi mesta Newcastle, Durban in Ladysmith. Ondi je tudi mnogo pomorskih mest. Prebivalci južne Afrike se dele v Culukafre, ki so jako vojskoviti, v Hotentote in Bušmane. Po tistih krajih kopljejo zlato in demante.

Največji sod.

Za velikansko razstavo, katero pripravljajo letos v Parizu in katera prekosí vse razstave, ki so jih doslej priredili križem sveta, so izdelali v mestu Nantesu na Francoskem sod, kateri je 14 metrov dolg in tehta 150.000 kilogramov. Ta sod velja 150.000 frankov in drži 4200 hektolitrov. Vsem delavcem, ki so ga delali, so napravili v njem pojedino. Na tem gostovanju v sodu je bilo 142 ljudi. — Doslej so imeli največji sod na Nemškem v mestu Heidelbergu, a ta drži samo 2000 hektolitrov.

Zrak.

Bodi kjerkoli — brez zraka nisi nikjer. Sicer ga ne vidiš, ali lahko ga čutiš, ako pred licem naglo giblješ roko semintja. Čutiš ga tudi, kadar sopeš. Celó slišiš ga lahko, kadar ti buči veter okolo ušes. Brez zraka ne more živeti nobena božja stvar. Človek, žival in rastlina — vse bi pomrlo brez zraka. Zrak imenujejo tudi vzduh.

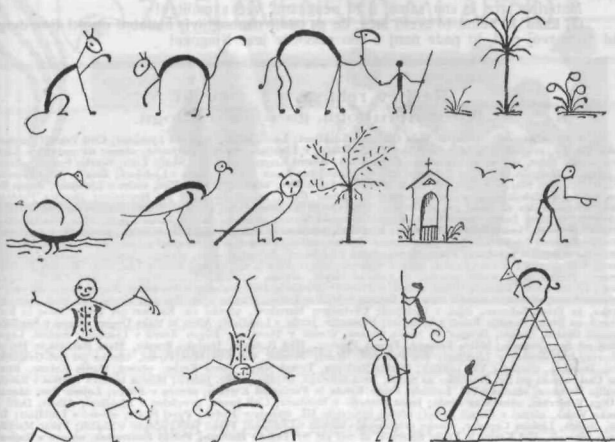
„Vstajenje“.

Gospod Rudolf Vrabl, učitelj v Ljubljani, je spisal slovenski mladini za Božič »Sveto noč«, za Veliko noč pa ji je podaril »Vstajenje«, lično opremljeno knjižico, ki obsega na 67 straneh te-le povesti, oziroma pravljice: »Nada«, »Za sestro«, »Samo eno cvetko« in »Na usodnih potih«. — Vse povesti imajo prav zanimivo vsebino in so pisane v gladkem, lepem in slikovitem jeziku. Naša mladina se bo z njimi prav prijetno zabavala. Knjižica, ki jo prodaja založnik J. Giontini v Ljubljani in vse druge knjigotržnice, stane samo 40 h.

Mladi risar.

Priobčil *Vojtek Sitsch.*

Prav veselilo me je, ko sem videl, kako dobro so nekateri izmed vas posneli podobice, ki sem vam jih poslal v risanje v predzanji številki našega »Zvončka«. Radi tega vam pa pošiljam danes zopet te-le podobice. Le pridno jih rišite!

abcd

Besedna naloga.

Priobčil *Prostoslav Jerala.*

Besede značijo: 1. soglasnik, 2. rastlino, 3. reko na Kranjskem, 4. dan v tednu, 5. goro na Kranjskem, 6. moško ime, 7. samoglasnik, 8. žensko ime, 9. moško ime, 10. sočivje, 11. soglasnik, 12. dotok Dunava, 13. ptico močvirnico, 14. mesto na Poljskem.

Srednje črke prav pogojenih besed, brane od zgoraj nazdoli, dajo polno ime slovenskega pesnika.

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

„Uvod v narodno gospodarstvo“.

»Uvod v narodno gospodarstvo« se imenuje za Slovence prevažna knjiga, ki jo je po neki francoski knjigi priredil Vekoslav Kukovec. Knjigo prodajajo vse slovenske knjigotržnice po 1 K (s poštnino 1 K 10 h).

Knjigo naj bero s pridom odrasli ljudje, a mnogo koristnega najde lahko v nji ona mladina, ki je že dovršila ljudsko šolo in ki stopa v resno življenje.

Mati.

Kar je cvetici solnce, zrak in rosa, to je otroku mati.

Kako bi bil pust in prazen naš dom brez matere! Ona ga oživlja, ona nam ga napravlja vabljivega in prijetnega, ona je v njem ljubeča vladarica. Mati nam je najdražja stvar božja pod solncem.

Materino oko bedi nad nami. Kadar se igramo, kadar se učimo, ali kadar kako drugače uporabljamo dragoceni čas, vedno nas skrbeče in pazno gleda materino oko. In kadar nas objema sladko spanje, nam stoji mati ob postelji in moli Boga za svoje ljubljence — za svojo dečo.

Materino srce je ena sama, a to neugasna, večna molitev!

O, kako je bolno to sveto srce, če ga užali neubogljivi, hudobni otrok! Bog dviga nad njim svoj prst, ki pade nanj s silo pravične jeze Njegove!

Rešitev rebusa v 3. številki.

Kdor ne uboga, ga tepe nadloga.

Prav so ga rešili: Tonej in Vida Obreza v Ljubljani; Leon Jelenc, učenec v Ljubljani; Ciril Vrančič, učenec, Janko Vrančič, prvošolec, in Miroslav Vrančič, tretješolec v Ljubljani; Srečo Ferjančič, učenec na vladnici v Ljubljani; Minka Kmet, učenka v Cerkljah na Gorenjskem; Rihard Kramer, učenec v Skofji Loki; Slavko Svetek, učenec v Ljubljani; Dragotin in Stanko Vrhovc, učenca v Ljubljani; Anica Mach, učenka v Ljubljani; Zora in Ivan Juvančič v Siski; Milko in Slavko Naglič, učenca v Ljubljani; Stana Pirc, učenka, in Ciril Pirc, realce v Ljubljani; Anton Poharc, učenec v Makolah; Mira Gnus, učenka, in Kazimir Gnus, učenec na Dolu pri Hrastniku; Dragica Farčnik, poštna odpraviteljica na Dolu pri Hrastniku; Ciril Gregorin, učenec na Crnučah; Marko Janežič, učenec v Dobu; Ana Jeglič in Erna Lenčec, učenki v Ljubljani; Leopold Novak, učenec v Idriji; Zorka Legat, Mici Windischer in Milka Kuttin, učit. kandidatnje v Ljubljani; F. Petrič, četrtoletnik v Ljubljani; Ivan Kosiček, prvošolec v Ljubljani; Janko in Francej Levčič v Ljubljani; Stanko Sveinca, učenec v Ljubljani; Jebračinovi v Ljubljani; Vladimir Kersnik, učenec na vladnici v Ljubljani; Franc Marn, učenec v Ljubljani; Andrej Cekada, učenec v Ljubljani; Rafael Dolinšek, učenec v Brezicah; Pavlica Christof, učenka v Kostanjevici; Vida Mally in Ana Snog v Ljubljani; Tonček Farčnik, učenec v Polzeli; Ciril Mayer, učenec, in Valerija Mayer, učenka v Bovcu; Franc Sirca in Franc Ziberl, učenca, Ivanka Klemenec in Antonija Urbas, učenki v Planini; Minka in Ivek Kočevar v Središču; Alojzij Geso, učenec, in Stefanija Geso, učenka v Starem trgu pri Poljanah; Micika Trobej, učenka v St. Ilju pod Gradciem; Mira Bahovec, učenka, in Franc Bahovec, dijak v Ljubljani; Cvetošlava Martelenc, učenka na Katinarji pri Trstu; Maša in Ruša Kersnik na Brdu; Rozalija Randl v Ljubljani; Prostoslav Jerala v Ljubljani; Albin in Maks Unger, učenca v Središču; Bogomil Orožen, učenec, Dragica in Minka Orožen, učenki v Trebnjem; Evgen Armič in Ljubljani; Stanisl. Legat, učitelj pri Sv. Gregorju; Milica Prosenec, Faneta Prosenec, Mici Hočevar, Darinka Franke, Mara Bukovic in Helena Debevec, četrtoletnice v Ljubljani; Iva Perovšek, Marija Brinšek, Cilka in Mici Pirnat, učenke pri Sv. Gregorju; Ferd. Doj. noc, učenec v Vel. Lašicah; Martin Natačan, Tomaž Nerat, Janez Krajnc, učenca, Marija Kolenc, Elizabeta Časl, učenki pri Sv. Francišku na Straži; Irma Scheligo, učenka pri Sv. Jederti; Milena in Sava Bratina v Bovcu; Amalija Hartman, učenka v Vel. Lašicah; Franc Kenda in Ferdinand Klavora, učenca v Bovcu; Lojzek Rus, učenec, in Olga Verderber, učenka na Bledu; Janez Petrovič v Mariboru; Ciril Juvan, prvošolec v Ljubljani; Albert, Dolfi in Stanko Vizjak, učenca v Gornji Rečici; učenici in učenke III. razreda v Hočah; Pavel Skale, učenec v Ljubljani; Lepica, Nušica, Ljubica Cepuder, učenke uršulinskega zavoda v Ljubljani; Franc Jerič, učenec v Škalah; Franc Marinič, Anton Širovnik, Vid Krajnc in Franc Širovnik, učenca pri Sv. Duhu v Halozah; Franjo Podkrajšek, učenec v Rajhenburgu; Jošt Zorán, učenec v Celju; Justin Rafael, Palčič Rudolf, Sorn Josip, Sorn Franc, Fajdiga Ivan, Sekula Josip, Tavčar Franek, Levčičnik Franc, Dekleva Leon, Dimnik Slavof, Dimnik Ivan, Dimnik Stanko, učenca v Ljubljani; Hrga Jurče, Ivanuša Anton, Keček Jožek, Kuharič Anton, Leben Ivan, Lesjak Ivan, Majcen Andrejček, Novak Jurče, Otoprec Adalbert, Plavec Anton, Vaupotič Miha, Zibrat Ivan, učenca, in Podgorelec Micika, učenka na Humu pri Ormožu; Domiceljčevi v Ljubljani; Ivanka in Anica Gantar na Catežu ob Savi; Franc Kotlusek, učenec v Ljubljani; Niko Širitof, učenec v Kranju; Minka Strubelj, Pavla Govčkar in Mirko Govčkar v Ljubljani; Milan Zenko, prvošolec v Ljubljani; Franc Pišek, učenec na vladnici v Mariboru.

Listnica.

J. O.: „Siroto“ smo še enkrat prebrali, pa smo se prepričali, da ni za tisk. To je že obrabljena snov. Bodite novi, kratki in veseli! Za mladino je pač težko pisati. — Cvetko: Poslano obeta. Pošljite še kaj, končno bo že! — Zoran: Vaše pesmi nam ne prijajo. Staro, staro! — Ju. St.: Vašo povest priobčimo. — Juo J.: Takisto! Prostora je malo, torej prosimo mnogo potrpljenja. — Uganke, demante, naloge i. t. d., ki smo jih dobili z mnogih strani, bomo polagoma porabili. Prelahkih seveda ne. — One, ki nam pošiljajo rešitve, še enkrat opozarjamo, da se moremo osirati nanje le tedaj, če jih dobimo do 20. dne v mesecu.

Prijatelje „Zvončkove“ prosimo, naj mu vztrajno nabirajo novih naročnikov, katerim so na razpologo še vse številke.

„Zvonček“ izhaja 1. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 5 K., pol leta 2 K. 50 h., četrt leta 1 K. 25 h. Naročnino prejema gosp. Luka Jelenc, učitelj v Ljubljani, Rimska cesta št. 7. — Izdajatelj in odgovorni urednik je Engelbert Gangl, učitelj v Ljubljani, Turjaski trg št. 4.